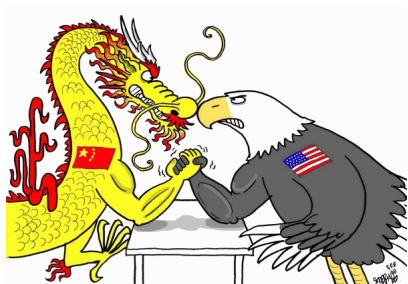

Có nhi ỖỖu d ỖỖu hi ỖỖu v ỖỖ s ỖỖ xu ỖỖt hi ỖỖn m ỖỖt cu ỖỖc chi ỖỖn tranh l ỖỖnh m ỖỖi gi ỖỖa Trung Qu ỖỖc và M ỖỖ. M ỖỖy th ỖỖng g ỖỖn đ ỖỖây, nh ỖỖng đ ỖỖng th ỖỖái c ỖỖa Ngo ỖỖi tr ỖỖng M ỖỖ đ ỖỖã th ỖỖc s ỖỖ ch ỖỖng minh gi ỖỖ thi ỖỖt n ỖỖi trên, th ỖỖ hi ỖỖn m ỖỖt đ ỖỖi chi ỖỖn l ỖỖc hoàn toàn theo ch ỖỖ ngh ỖỖa hi ỖỖn th ỖỖc. ỖỖi v ỖỖi B ỖỖc Kinh, đ ỖỖây là th ỖỖách th ỖỖc nghi ỖỖm tr ỖỖng nh ỖỖt k ỖỖ t ỖỖ sau th ỖỖi k ỖỖ Chi ỖỖn tranh L ỖỖnh, cho th ỖỖy “th ỖỖi k ỖỖ c ỖỖ h ỖỖi chi ỖỖn l ỖỖc” 10 n ỖỖm k ỖỖ t ỖỖ sau s ỖỖ ki ỖỖn 11/9 đ ỖỖã ch ỖỖm d ỖỖt.

S ỖỖ đ ỖỖi u ch ỖỖnh c ỖỖa b ỖỖt k ỖỖ chính sách quy mô l ỖỖn nào t ỖỖ nhi ỖỖn đ ỖỖu ph ỖỖi tr ỖỖi qua s ỖỖ cân nh ỖỖc, nung n ỖỖu c ỖỖa n ỖỖi b ỖỖ. Th ỖỖi gian đ ỖỖu khi T ỖỖng th ỖỖng Obama nh ỖỖm ch ỖỖc, tuy đ ỖỖã l ỖỖy “s ỖỖ thay đ ỖỖi” làm c ỖỖng l ỖỖnh chính tr ỖỖ, nh ỖỖng v ỖỖn luôn c ỖỖn th ỖỖn x ỖỖ lý các m ỖỖi quan h ỖỖ v ỖỖi nh ỖỖn viên ngo ỖỖi giao, quân s ỖỖ c ỖỖa nhi ỖỖm k ỖỖ tr ỖỖc, nên đ ỖỖã b ỖỖo đ ỖỖm đ ỖỖc tính k ỖỖ t ỖỖc. Ví nh ỖỖ ti ỖỖp t ỖỖc b ỖỖ nhi ỖỖm Robert Gate - ng ỖỖi c ỖỖa đ ỖỖng C ỖỖng hòa - làm B ỖỖ tr ỖỖng Qu ỖỖc phòng; c ỖỖ v ỖỖn an ninh qu ỖỖc gia c ỖỖa Obama - Jame Jones - c ỖỖng là ng ỖỖi mà hai đ ỖỖng có th ỖỖ ch ỖỖp nh ỖỖn và đ ỖỖã t ỖỖng đ ỖỖc c ỖỖu Ngo ỖỖi tr ỖỖng Rice nhi ỖỖu l ỖỖn đ ỖỖ c ỖỖ vào n ỖỖi các... Ê k ỖỖp này kh ỖỖng t ỖỖng đ ỖỖng l ỖỖm v ỖỖi chi ỖỖn l ỖỖc ngo ỖỖi giao c ỖỖa Hillary Clinton, cho đ ỖỖn khi Thomas Donilon (ng ỖỖi luôn ch ỖỖ tr ỖỖng t ỖỖng c ỖỖng b ỖỖ trí t ỖỖi châu Á - Thái Bình D ỖỖng) tr ỖỖ thành c ỖỖ v ỖỖn an ninh qu ỖỖc gia, Panetta c ỖỖa đ ỖỖng Dân ch ỖỖ k ỖỖ nhi ỖỖm gh ỖỖ B ỖỖ tr ỖỖng Qu ỖỖc phòng, thì “con đ ỖỖng quay tr ỖỖ l ỖỖi châu Á- Thái Bình D ỖỖng” m ỖỖi nh ỖỖn đ ỖỖc s ỖỖ ph ỖỖi h ỖỖp toàn l ỖỖc. Con đ ỖỖng này đ ỖỖã đ ỖỖm b ỖỖo duy trì đ ỖỖc th ỖỖc l ỖỖc và chi phí quân s ỖỖ sau khi rút kh ỖỖi Ir ỖỖc, nó đ ỖỖã ph ỖỖn h ỖỖi đ ỖỖc s ỖỖ b ỖỖt m ỖỖn c ỖỖa các doanh nghi ỖỖp đ ỖỖi v ỖỖi th ỖỖng m ỖỖi Trung - M ỖỖ, có đ ỖỖc s ỖỖ ỖỖng h ỖỖ nh ỖỖt trí c ỖỖa gi ỖỖi ngo ỖỖi giao (tr ỖỖ nh ỖỖng ng ỖỖi theo ch ỖỖ ngh ỖỖa b ỖỖo th ỖỖ m ỖỖi), đ ỖỖây c ỖỖng là b ỖỖc thang đi xu ỖỖng t ỖỖt nh ỖỖt cho quá trình “hoàn thành nhi ỖỖm v ỖỖ ỖỖ Trung ỖỖng”. Có th ỖỖ tin r ỖỖng n ỖỖu có s ỖỖ thay đ ỖỖi chính đ ỖỖng c ỖỖm quy ỖỖn, chi ỖỖn l ỖỖc này c ỖỖng kh ỖỖ b ỖỖ xoay chuy ỖỖn. Chi ỖỖn l ỖỖc đ ỖỖo bao g ỖỖm 4 đ ỖỖi m ỖỖ sau:

1. Phục tấp hóa các diễn đàn đa phương đối chọi lại “diễn biến hòa bình ở Trung Quốc”

Các khu vực ngoại giao “trợ trợ hòa bình”, “phát triển hòa bình” hay là “xã hội hài hòa” của Trung Quốc hiện nay đều không thể xóa bỏ mối lo ngại của Mỹ, ngược lại còn bù cho rằng Trung Quốc đang truy cập bá quyền rồi “thuyết diễn biến hòa bình” của họ, cũng chính là Bắc Kinh có chủ định truy cập bá quyền thái ý thức “mô hình Trung Quốc” thông qua việc mở rộng giao lưu kinh tế với các nước (tuy rằng Ôn Gia Bảo đã nhiều lần phủ nhận), từ đó tăng cường sức ảnh hưởng ở các nước. Obama đang hy vọng đồng thời với việc tăng cường hợp tác kinh tế với Trung Quốc, chủ động chủ nghĩa sâu sắc thêm nữa của “mô hình Trung Quốc”, vì thế những vấn đề phi kinh tế như tranh chấp chủ quyền giữa Trung Quốc và các nước láng giềng, mâu thuẫn xã hội của Hoa Kỳ ở các nước... đều được Mỹ khuyến khích đưa ra thảo luận trên các diễn đàn kinh tế.

Trước đây, “thuyết về mối đe dọa từ Trung Quốc” từng xuất hiện ở Đông Nam Á, và Trung Quốc từng gây thích rằng sự tăng cường năng lực quân sự của họ trợ giúp cho hòa bình khu vực và lấy ví dụ chứng minh rằng bản thân Trung Quốc thức sự có tham gia tiến trình hòa bình thế giới, từ đó chứng minh rằng không nên liên tục gây vấn đề kinh tế và đưa chính trị. Lần này, Mỹ lại có ý đồ hai vấn đề này móc nối với nhau tại Hội nghị cấp cao Đông Á. Trước đây, khi luôn áp dụng chủ nghĩa đồng phương, Mỹ thấy những diễn đàn khu vực đa phương này không phải là nơi tham gia có hiệu quả, thậm chí còn bù Trung Quốc nhân sự họ tiến vào; song Mỹ nay lại muốn thâm nhập vào những diễn đàn đa phương này, chủ trương sự đồng diễn đàn này thảo luận “mối vấn đề” nhằm tránh để nó trở thành diễn đàn “diễn biến hòa bình kiểu Trung Quốc”. Mối năm qua, Trung Quốc đã dùng danh nghĩa hợp tác kinh tế để đồng nên không ít diễn đàn kiểu này, ví như diễn đàn hợp tác hữu nghị Trung Quốc - châu Phi diễn đàn hợp tác kinh tế thế giới mới Trung Quốc và các nước nói tiếng Bồ Đào Nha... và đã có những hiệu quả rất lớn. Tin rằng các diễn đàn này sẽ đều bù Mỹ sắp đặt để các nước hữu hảo tăng bước chính trị hóa.

2. Móc nối kinh tế - quân sự đối chọi lại phân tách kinh tế - quân sự

Ngoài việc “phục tấp hóa” các diễn đàn đa phương, một sách lược khác của Mỹ là tăng cường chuyển giao các vũ khí quân sự tiên tiến cho các nước và khu vực trung điểm, một lần nữa dùng “chiến lược” này để lôi kéo họ quay trở về với đài kinh tế do Mỹ chủ đạo, đặc biệt là Việt Nam, Philippin và Đài Loan. Dưới tác động của sách

Ồc này, Ồ m Ồt lo Ồt n Ồc xung quanh Trung Qu Ồc đã xu Ồt hi Ồn chíi n Ồc “kinh t Ồ d Ồa Trung Qu Ồc, quân s Ồ d Ồa M Ồ”, đây qu Ồ th Ồc là ki Ồn ngh Ồ mà Lý Quang Di Ồu c Ồa Xinggapo t Ồng đ Ồa ra nhi Ồu n Ồm tr Ồc v Ồi hy v Ồng gi Ồ M Ồ Ồ Ồi châu Á - Thái Bình D Ồng. T Ồ duy c Ồa Lý Quang Di Ồu th Ồt ng Ồu nhiên trùng h Ồp v Ồi kh Ồu hi Ồu mà H Ồng Công Ồa chíi n, đó là “Ồn c Ồa chính quy Ồn, b Ồ phi Ồu cho dân chíi”. Tuy nhiên, M Ồ Ồi cách Ồng Nam Á quá xa, Oasinht Ồn chíi có th Ồ giúp đ Ồ m Ồt đ Ồng minh v Ồ m Ồt quân s Ồ đ Ồ n Ồc nh Ồ có chíi đ Ồa vào. Do Ồc Ồ Ồng phòng v Ồ Nh Ồt B Ồn luôn khó kh Ồn khi đ Ồm trách vai trò này, nên hi Ồn nay đ Ồng nh Ồ Oasinht Ồn đã phân cho Ôxtrâyliia gi Ồ vai trò “ng Ồi phát ngôn” c Ồa M Ồ t Ồi khu v Ồc. G Ồn m Ồi n Ồm qua, Ôxtrâyliia tích c Ồc đ Ồ xu Ồt “Xa r Ồi ph Ồng Tây, h Ồi nh Ồp châu Á”, t Ồ coi mình là n Ồc Ồn Ồ châu Á - Thái Bình D Ồng, khi Timor Leste đ Ồc Ồp, Ôxtrâyliia đã b Ồt đ Ồu tích c Ồc đ Ồm trách công tác an ninh khu v Ồc. Tin r Ồng Ôxtrâyliia s Ồ t Ồng b Ồc t Ồng c Ồng tham gia các cu Ồc t Ồp tr Ồn chung v Ồi các n Ồc Ồng Nam Á, làm h Ồu thu Ồn cho tranh chíi p chíi quy Ồn Ồ Tr Ồng Sa h Ồc Hoàng Sa. Phái đ Ồu hâu Ồ Trung Qu Ồc v Ồn ki Ồn ngh Ồ s Ồm xu Ồt binh thu ph Ồc m Ồt vài đ Ồo mà Vi Ồt Nam, Philíppin đang chíi m gi Ồ đ Ồ c Ồnh cáo th Ồ uy, nh Ồng khi có vai trò m Ồi c Ồa Ôxtrâyliia, có s Ồ ám chíi m Ồnh m Ồ c Ồa Hillary trong đ Ồn gi Ồi bi Ồn Bi Ồn Ồng là “bi Ồn Tây Philíppin” thì ki Ồn ngh Ồ đó càng tr Ồ nên m Ồo hi Ồm. Ồáng chú ý là, M Ồ c Ồng đang lôi kéo các n Ồc khác tham gia h Ồ th Ồng quân s Ồ đ Ồ b Ồ, ví nh Ồ g Ồn đây Obama Ồi khuyên Malaixia gia nh Ồp Sáng ki Ồn An ninh chíi ng ph Ồ bi Ồn v Ồ khí h Ồy đ Ồt (PSI)...

3. Hi Ồp đ Ồnh đ Ồi tác kinh t Ồ chíi n Ồc xuyên Thái Bình D Ồng (TPP) đ Ồi chíi Ồi khu v Ồc m Ồu d Ồch t Ồ do Ồng Á

Sau s Ồ ki Ồn 11/9, M Ồ luôn m Ồc đ Ồnh đ Ồ Trung Qu Ồc đ Ồm trách vai trò n Ồc Ồn Ồ khu v Ồc Ồng Á, nh Ồng sau đó đã phát hi Ồn s Ồc Ồnh h Ồng c Ồa Trung Qu Ồc không còn gi Ồi h Ồn trong khu v Ồc này nên đã quy Ồt đ Ồnh tr Ồ giúp nh Ồng đ Ồi th Ồ c Ồnh tranh có n Ồng Ồc trong khu v Ồc đ Ồ đ Ồ phòng Trung Qu Ồc Ồi đ Ồng đ Ồn đàn đ Ồ ph Ồng m Ồ r Ồng Ồnh h Ồng ra toàn c Ồu. T Ồi h Ồi ngh Ồ th Ồng đ Ồnh APEC, M Ồ đã thúc đ Ồy thành Ồp TPP, m Ồi nghe thì r Ồt to tát, nh Ồng ng Ồng c Ồa th Ồng m Ồi t Ồ do Ồi quá cao, k Ồ th Ồc không đ Ồ dàng m Ồ r Ồng th Ồc hi Ồn. T Ồp đoàn nông nghi Ồp c Ồa Nh Ồt B Ồn đã c Ồc Ồc ph Ồn đ Ồi gia nh Ồp TPP, th Ồm chíi còn cho r Ồng đây là âm m Ồu c Ồa M Ồ, dùng danh ngh Ồa bao vây Trung Qu Ồc đ Ồ “tiêu hóa” Nh Ồt B Ồn. Nh Ồng theo khách quan, vi Ồc này đã nâng cao n Ồng Ồc m Ồc c Ồ c Ồa Nh Ồt B Ồn, khi Ồn Nh Ồt B Ồn càng có thêm quy Ồn chíi đ Ồo Ồn h Ồn trong đàm phán hi Ồp đ Ồnh th Ồng m Ồi t Ồ do v Ồi Trung Qu Ồc và Hàn Qu Ồc. Cùng lý đó, sau này, khi Trung Qu Ồc ti Ồn hành đàm phán song ph Ồng v Ồi b Ồt k Ồ n Ồc nào, n Ồc đó đ Ồu có th Ồ quay sang TPP “h Ồi giá” r Ồi quay Ồi “m Ồc c Ồ” v Ồi Trung Qu Ồc, đ Ồu này nh Ồm tri Ồt tiêu sách Ồc xây đ Ồng các đ Ồn đàn đ Ồ ph Ồng có hi Ồu qu Ồ nh Ồng n Ồm qua c Ồa Trung Qu Ồc. N Ồu nh Ồ M Ồ đ Ồa ra toàn b Ồ nh Ồng yêu c Ồu gia nh Ồp TPP mà Trung Qu Ồc không th Ồ đ Ồt đ Ồc, sau đó bi Ồn nó thành “sách tham kh Ồo” cho các th Ồc th Ồ kinh t Ồ không đáng đ Ồ ý nh Ồ Brunây, Xinggapo, Niu Dilân, cho dù Ồnh h Ồng th Ồc t Ồ nh Ồ th Ồ nào thì đ Ồu đã

phá hoại sự sụp đổ của Trung Quốc

4. Lôi kéo toàn diện các nước xung quanh Trung Quốc để chơi lại sự dung dăng sâu sau Trung Quốc

Trước kia Mỹ từng đưa vào Trung Quốc để trao đổi, giao lưu với các nước mà Trung Quốc có sự ảnh hưởng truyền thống như Bắc Triều Tiên, Mianma hay Pakixtan, nhưng điều này lại khiến những nước này trở thành nước chủ hủu “hợp pháp” của Trung Quốc khiến Mỹ bất ổn bất an. Các biệt, Trung Quốc mấy năm gần đây có bước đột phá về mặt này, ví như Nepal kể từ sau khi phái Maoít lên nắm quyền đã trở nên rất thân Trung Quốc, hiện tượng Trung Quốc hóa các địa phương ở biên giới nước này cũng vô cùng rõ rệt. Vì thế, chính sách của Obama đã chuyển thành nỗ lực lôi kéo các nước bên cạnh Trung Quốc, bỏ qua những vấn đề về nhân quyền, hy vọng họ tạo thành áp lực để với biên giới Trung Quốc, đây là sách lược đi đến hình thức chia rẽ chia hiên thối, là cách mà những người theo chia rẽ chia bỏ thời gian Bush con không áp dụng. Ví dụ rõ ràng nhất là Việt Nam - nước về danh nghĩa vẫn là nước cũng sẵn - cũng được tham gia TPP, đây là điều Bắc Kinh khó chấp nhận nhất; tiếp đó là Mianma - nước đã từng là trung điểm công kích của Mỹ. Các tổ chức quốc tế tuy phần lớn không công nhận sự cải cách của Chính quyền quân sự Mianma là “thực sự dân chủ”, song Mỹ đã có những động thái rõ ràng thể hiện muốn phá bưng; còn các nước tiếp xúc là hiện hữu đáng tin cậy của Trung Quốc là Bắc Triều Tiên, chính quyền của họ còn tàn khốc hơn Iran rất nhiều, Oasinhton tuy vẫn từng công nhận diện tiếp quân sự với Hàn Quốc, song giới ngoại giao lại luôn kiên trì tranh thủ Bình Nhưỡng kiểm soát Bắc Kinh, vì thế Mỹ không có kế hoạch tiêu diệt chính quyền dòng họ Kim giông như đã từng làm với Saddam Hussein. Với những nước láng giềng của Trung Quốc, lập trường lý tưởng nhất là tìm kiếm Mông Cổ mà Mỹ đứng lên: những năm gần đây, Mỹ đã thúc đẩy “Quá thách thức Thiên niên kỷ”, mốc mới vì vấn đề nước nghèo và hình thái ý thức với nhau, theo đó, Mông Cổ và Philippin là những nước tiếp nhận lòng tin vì vấn đề của Mỹ. Muốn các động minh ở sâu sau của Trung Quốc không phân chia, Mỹ cần duy trì và thực hiện mới “hủu hợp” này, tuy cái giá của họ tiếp tăng lên, song Bắc Kinh cũng không còn sự lo lắng đi đến sâu sau của Mỹ nữa./.

Theo “Minh báo” (số ra ngày 22 và 23/11)

Mỹ Anh (gt)